

intersocialt nyhedsbrev

NR. 2
10. ÅRGANG
DECEMBER
2009

**Temanummer
i anledning af
Det
Europæiske År
for bekæmpelse
af fattigdom
og social
eksklusion**

Aftryk af børnehænder.
Jens Galschiøt i samarbejde med Amnesty International

INDHOLD

Side 2-3

2010 Det europæiske år for fattigdom og social inklusion
Stop fattigdommen nu

Side 4-5

Børnefattigdom: Det afhænger af øjnene der ser

Side 6

Afvist-Asylansøgere i Danmark.
Bog anmeldelse.

Side 7

Konference om fattigdom i Europa
Kalender

Side 8

Kolofon
Klimaudviklingens forbindelse til social forandring, praksis og uddannelse
Hong Kong 2010. Joint World Conference. Juni 2010.

STOP FATTIGDOM NU

Danmark er et af verdens rigeste lande med mindst forskel på rig og fattig. Det er vi stolte af. Men antallet af fattige voksne og børn stiger. Og uligheden vokser.

En lang række organisationer, der ønsker en ny udvikling, siger: STOP FATTIGDOM NU

Alle EU's medlemslande har vedtaget at gøre 2010 til året for kampen mod fattigdom. Der er i EU enighed om at føre kampagner og sætte nye mål for bekæmpelsen af fattigdom og social eksklusion. Danmark og den danske regering er en del af denne overordnede enighed. Men indsatsen fra den danske regerings side er beskeden.

Danmark er netop blevet et velfærdssamfund, fordi vi som samfund har stræbt efter at inkludere udsatte borgere, og fordi den begrænsede ulighed har skabt grundlag for en stærk økonomisk udvikling som omfatter langt de fleste. Frem til midten af 1990'erne blev Danmark år for år et mere lige samfund. Men siden er uligheden og fattigdommen vokset markant. Det vil vi sætte en stopper for.

Derfor: STOP FATTIGDOM NU. Fattigdomsåret 2010 skal give resultater, og organisationerne vil gå i spidsen for at sikre en effektiv indsats og fokus på bekæmpelse af fattigdom.

Regeringen anerkender ikke EU's fattigdomsgrænse, eller at vi har fattigdom i Danmark. Men EU har en klar fattigdomsgrænse:

Alle med en disponibel indkomst under 60% af medianindkomsten er i risiko for at leve i fattigdom.

Andelen af danskere i fattigdomsrisiko er – målt efter EU's kriterier – i dag 12% af befolkningen, hvor det i midten af

1990'erne kun var 8%. Stigningen er altså betydelig. Samtidig er uligheden i Danmark stigende. De rige er blevet rigere og de fattige er blevet fattigere, blandt andet fordi overførselsindkomster i mange år er steget langt mindre end de gennemsnitlige lønindkomster. Det er først og fremmest socialpolitikken og også det danske omfordelende skattesystem, der har sikret at uligheden og fattigdommen er mindre i Danmark end i andre lande. Men nu går det desværre den forkerte vej.

Fattigdom handler først og fremmest om økonomi, men meget andet følger med. Fattigdom og ulighed går hånd i hånd. Fattige har ringere adgang til ud-

2010 er det europæiske fattigdomsår

– og det europæiske år for social inklusion. Det præger dette nummer af Intersocialt Nyhedsbrev, og det vil præge Socialpolitisk Forenings arbejde i 2010. Det er formelt EU, der har dekretet europæiske fattigdomsår. Året følger, efter at EU i en årrække har gennemført en koordinationsproces om nationale handlingsplaner for fattigdom og social inklusion, men resultaterne har ikke været særligt gode, og fattigdommen er stigende i de fleste EU-lande.

Fattigdomsåret året er specielt i Danmark, for den danske regering anerkender ikke EU's fattigdomsgrænse, og ønsker som udgangspunkt ikke at tale om fattige i Danmark. Derfor er regeringens handlingsplan om året også kommet meget sent og den er meget beskeden.

En lang række danske sociale organisationer vil alligevel gøre fattigdomsåret til en synlig begivenhed, der sætter mere fokus på den voksende fattigdom og den stigende ulighed i Danmark. Det er rigtigt, at fattigdommen er mindre i Danmark end i en række andre EU-lande, men det faktum, at en lang række undersøgelser dokumenterer stigende fattigdom ikke mindst blandt børnefamilier, gør alligevel situationen meget alvorlig.

Socialpolitisk Forening har sammen med den danske afdeling af det europæiske fattigdomsnetværk (EAPN) taget en række initiativer i anledning af fattigdomsåret, og vi samler en lang række danske organisationer om en dansk fattigdomserklæring, der skal være med til at skabe et fattigdomsfokus.

Socialpolitisk Forening har etableret en ny fattigdomsside www.stopfattigdom.nu, hvor man løbende vil kunne følge med i hvad der planlægges af aktiviteter i gruppen af organisationer.

Formelt »skydes« fattigdomsåret ind den 21. januar.

Knud Vilby, formand for Socialpolitisk Forening

**2010 BUILDING A
EUROPE FOR ALL**
www.stopfattigdom.nu

dannelse, arbejde, sundhed og social service. År 2010 skal understrege, at fattige har samme rettigheder som alle andre. Alle er lige for loven. Uligheder skader både det enkelte menneske og samfundet.

Langt de fleste danskere har indkomster over EU's fattigdomsgrænse og kender ikke de problemer, fattige møder hver dag.

Fagforeningerne sikrer overenskomster, rettigheder og minimumslønninger for de der har arbejde, og de sikrer en løn man kan leve af. Danmark har heller ikke så store problemer som andre lande med fattige i arbejde til lønninger der ligger under et eksistensminimum. Der er tilfælde hvor unge eller indvandrere får langt under overenskomsten, men ofte griber fagforeninger og ansvarlige arbejdsgivere ind og problemet er ikke så massivt som i mange andre lande.

Fattigdommen rammer især dem, der ikke har arbejde og ikke er forsikrede, og som lever på randen af eller udenfor arbejdsmarkedet.

Det gælder grupper af enlige mødre, unge, folkepensionister, familier med mange børn, dårligt uddannede, syge og handicappede, mennesker som mangler erhvervsuddannelse og – erfaring. Mennesker der lever på overførselsindkomster, og som har oplevet at disse indkomster år efter år er steget mindre end de gennemsnitlige lønindkom-

ster.

Særligt hårdt ramte er de personer og familier, som er udsat for nedsatte ydelser som et resultat af regeringens incitamentspolitik, der med kontanthjælpsloft, 450-timers regel og starthjælp reducerer indkomsterne for langvarige kontanthjælpsmodtagere. Denne særlige straffepolitik rammer i meget høj grad børn af nogle af samfundets fattigste forældre, og den forstærker risikoen for, at disse børn ikke kan bryde ud af fattigdom.

Som led i EU's fattigdomsår foreslår vi, at alle danskere, i en uge lever som kontanthjælpsmodtager eller som folkepensionist uden nogen form for supplerende pension – og skænker det sparede overskud til en fattig familie. Så vil mange flere kunne opleve og forstå, hvad det vil sige at være fattig i Danmark.

Vi vil skabe debat og påvirke holdninger. Vi vil fokusere på, at fattige har rettigheder, og vi vil

understrege at samfundet må bygge på det grundsyn, at alle mennesker har lige værd, også hvis de ikke er i stand til at arbejde.

- Vi anbefaler at Folketinget sikrer klare strategier til bekæmpelse af fattigdom og ulighed, at der opstilles målbare indikatorer på kort og lang sigt, og at retssikkerheden styrkes for de svageste både i forhold til arbejde, uddannelse, sundhed og service.
- Vi ønsker helhed og sammenhæng i indsatserne og anbefaler særlige indsatser mod lang tids fattigdom og indsatser der bekæmper fattigdommens konsekvenser for børn og unge.
- Vi ønsker en klar politisk placering af ansvaret med årlige fattigdomsrapporter, målinger af udviklingen i fattigdom, samt forskning i fattigdommens strukturelle og individuelle årsager.
- Vi ønsker samfundets anerkendelse af, at fattigdom skader både borger og samfund
- Vi anbefaler en officiel dansk fattigdomsgrænse
- Vi støtter, at fattige bliver hørt og får indflydelse.
- Vi ønsker et Danmark vi kan være bekendt, som hjælper fattige og socialt udsatte til et bedre liv.

Bag initiativet STOP FATTIGDOM NU står: EAPN.DK og Socialpolitisk Forening, og ved slutningen af redaktionen, 18.12. støtter følgende organisationer initiativet: 3F, Askovgården, Børn og Familier, Børnesagens Fællesråd, Dansk Socialrådgiverforening, FIC, Frelsens Hær, HK Kommunal, Kofoeds Skole, LAP - Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere, Mødrehjælpen, Red Barnet, Rådet for Social Udsatte, SAND De hjemløses landsorganisation, Socialpædagogernes Landsforbund, SydhavnsCompagniet, Ældresagen.

Børnefattigdom:

Det afhænger af øjnene der ser

Men børnefattigdom er voksende i Norden. Nordisk ekspertseminar i anledning af 20 året for FN's børnekonvention.

*Af Joan Münch,
Medlem af
Internationalt Udvalg*

De nordiske lande forholder sig meget forskelligt til spørgsmålet om voksende fattigdom i de nordiske lande, der alle ud fra globale gennemsnitsbetragtninger er meget rige. Mens regeringen i Danmark officielt afviser at anerkende EU's fattigdomsgrænse og ligeledes afviser at tale om generel voksende fattigdom, er der eksempelvis i Norge en erkendelse af, at selv om Norge er et meget rigt land, så anerkender man fattigdomsproblemet, og man har iværksat et program for at forebygge og bekæmpe fattigdom.

Forskellene kom meget klart frem, da nordiske eksperter i børns levevilkår i slutningen af november 2009 samledes i Stockholm i anledning af 20 året for underskrivelsen af FN's børnekonvention.

Formålet med seminaret var dels at skabe overblik over udviklingen i børnefattigdom på nordisk plan, dels at skabe opmærksomhed om den manglende implementering af børnekonventionen i de fleste nordiske lande. Det hørtes gang på gang,

at »hvis bare børnekonventionen blev holdt op som standard for den måde samfundet behandler alle børn på, ville tingene se meget anderledes ud.«

Norge: Mere fattigdom trods rigdom

Fra Norge deltog Tone Flöten som ekspert på børnefattigdomsområdet. Hun fremlagde sin forskning og indledte med at sige, at: »Fattigdom er som skønhed, det afhænger af øjet der ser« (citater af Molly Orshansky 1967). I de nordiske lande (med undtagelse af Grønland) ses det sjældent udenpå, når børn er fattige, fordi forældrene prioriterer, at børnene får det som andre børn har. Men ofte betyder forældrenes satsning store afsavn, og fattigdommen føles alligevel.

Der findes ikke kun ET sandt fattigdomsbillede. Valget af fattigdomsmål har indflydelse på mængden af fattige. Målet bestemmer omfanget. Sætter man grænsen ved 60 % af medianindkomsten er der flere fattige end hvis man sætter grænsen ved 50%. Men det økonomiske mål er også kun en af målemetoderne. FN's børneorganisation UNICEF definerer børnefattigdom således:

Children living in poverty, are

those who experience deprivation of the material, spiritual and emotional resources needed to survive, develop and thrive, leaving them unable to enjoy their rights, achieve their full potential or participate as full and equal members of society.

Alle har en mening om hvad fattigdom er, og ud fra disse forskellige holdninger sker der en måling af »de andres« levestandard. Det er imidlertid vigtigt at fastslå, at fattigdom også i Norden er udtryk for et materielt og et økonomisk problem!

I Norge er ca. 300 børn hjemløse og ca 58.000 børn lever i fattigdom, og fattigdommen er stigende.

Programmet for at bekæmpe og forebygge fattigdom fastslår, at Alle skal ha' muligheder for at komme i arbejde.

- Alle børn og unge skal kunne deltage og udvikle sig.
- De vanskeligst stillede skal have bedret deres vilkår.
- Staten og kommunerne inddrager de frivillige sociale organisationer i løsningen af fattigdomsproblemerne ved at give finansiel støtte til det udførte arbejde.

Danmark: Statsfattigdom for børn

Fra Danmark deltog bl.a. Adam Johansen med et indlæg baseret på egne empiriske undersøgelser.. Han kaldte sit indlæg for: »Statsfattigdom for børn«, og brugte dette begreb, fordi den danske stat har indført indkomstbegrænsende lovpakker møntet på voksne, som imidlertid har direkte negativ effekt på børns levevilkår. Som eksempler nævnte han loft over kontanthjælp, begrænsninger i boligydelsen m.fl. Derudover er der indført en række nedskæringer, der er målrettet indvandrere. De voksnes status i Danmark afgør ydelsen, og igen er det børnene, der rammes hårdest. Som eksempel nævnte han starthjælpen.

Ydelserne er indført af ideologiske årsager for 'at det skal kunne betale sig at arbejde', men dem der lider mest under nedskæringerne, er børn der pga manglende penge til de mest basale fornødenheder, må lide en lang række afsavn, som i yderste konsekvens vil udelukke dem fra reel deltagelse i samfundet.

Vi ved ikke meget om virkningen af nedskæringerne, om folk virkelig kommer i arbejde, til gengæld ved vi, at de skaber øget fattigdom, og vi kan derfor med rette stille spørgsmålet:

Hvordan er det for et barn at vokse op som et socialt eksperiment?

Det blev i indlægget påpeget, at 13% af mennesker på starthjælp har forladt al form for ydelsesindkomst, og derfor må overleve i samfundet med alternativ (ikke-registreret indkomst).

Grønland: 35 % har knappe ressourcer

Fra Grønland deltog bl.a. Aviaja Absalonsen fra MIPI, Videnscenter for børn og unge. Aviaja redegjorde for den undersøgelse, der blev offentliggjort i 2007 kaldet

»Børns levestandard i Grønland«. Den viser, at børnefattigdom er mest sandsynligt når:

- Husstandens voksne er under 25 år.
- Husstanden kun har 1 voksen.
- Der er mange børn i husstanden.
- Husstanden befinder sig i en bygd.
- Husstandens voksne alle er født i Grønland.
- 35% af alle familier lever med knappe ressourcer.
- 18% af alle børn i Grønland lever i fattigdom hvis EU's 60% mediangrænse benyttes som fattigdomsmål.
- Den gennemsnitlige indkomst i Grønland er på 127.000 Dkr.

Landstinget har iværksat et uredningsarbejde for at få klarlagt, hvordan og efter hvilke kriterier der kan fastsættes en fattigdomsgrænse i Grønland. Det er planen at vedtage en handlingsplan til bekæmpelse af børnefattigdom og realisering af børns rettigheder.

Finland: Børnefattigdom tredoblet

Fra Finland deltog Johanna Lammi-Taskula. Hun fremlagde resultater af sin egen forskning, der påviser, at børnefattigdom i Finland er tredoblet i perioden 1995 – 2007 og næsten firedoblet i familier, hvor forældrene ikke arbejder. Dvs 151.000 børn boede i fattige familier i 2007 mod kun 52.000 i 1995.

Børnefamilier har højere erhvervsfrekvens end andre, og familier med småbørn har højere fattigdomsrisiko på grund af familiepolitikken, hvor moren kan få op til 3 års forældreorlov.

Næsten halvdelen af alle forældre og to tredjedele af de enlige forsørgere synes, det er svært at få pengene til at slå til. Forældre som har en vanskelig økonomi, fortæller om flere problemer med

barnets helbred. Børnefattigdom er øget i Finland i takt med at indkomstuligheden er øget. Økonomiske vanskeligheder har indflydelse på familiens og barnets velbefindende.

Sverige: 11,9% af børnene lever i fattige familier

Fra Sverige deltog bl.a. Elis Enval. Han fremlagde forskningsresultater fra egen og andres forskning (bla. Red Barnets fattigdomsundersøgelse fra 2008): Børnefattigdom findes ikke officielt i Sverige. Alligevel kan det dokumenteres, at 11,9% af de svenske børn lever i fattige familier. Det svarer til 229.000 børn.

Forskningen påviser store udsving,

- mellem børn med udenlandsk og svensk baggrund
- mellem børn med enlige og børn med samboende forældre
- mellem børn i de fattigste og i de rigeste familier
- mellem rige og fattige dele af bydele i byerne
- mellem rige og fattige kommuner.

Forskellen mellem de rigeste og de fattigste øges. 4,1% lever i langvarig fattigdom.

I en periode med krise er det ekstra alvorligt, at kun godt 50% af de arbejdsledige i Sverige har en arbejdsløshedsforsikring. Ledige uden forsikring står helt uden indkomst, og mange af disse aktivt jobsøgende er forældre. Børnene lever derfor i en ekstra udsat position.

Endelig fremhævede Elis Enval de såkaldt »pappersløse« (illegale migranter), hvis børn lever helt udenfor samfundet i hele Europa uden adgang til de mest basale rettigheder som eksempelvis statsborgerskab og skolegang.

De islandske tal blev ikke præsenteret på seminaret.

Afvist

Asylansøgere i Danmark

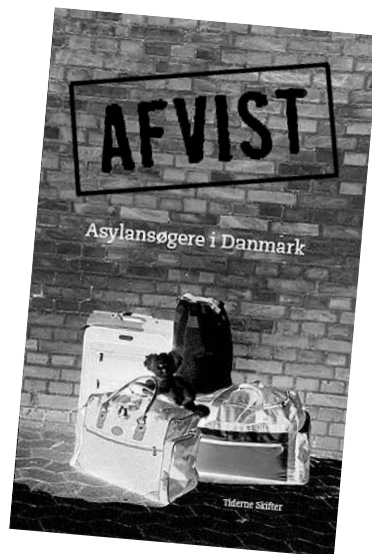
*Bog anmeldelse
af Birthe Gamst*

Bogen *Afvist* – Asylansøgere i Danmark giver en højaktuel dokumentation af de opholdsvilkår og det forløb, som nogle asylansøgere gennemlever for ud for og efter, at de er blevet afvist. Bogens afsender er Bedsteforældre for Asyl, der med dette vidnes- og vidensbyrd håber at kunne sikre, at ingen, der ønsker at sætte sig ind i fakta på asylområdet, skal kunne sige: »Vi vidste det ikke«.

I Danmark opholder der sig mellem 5-700 afviste asylansøgere: enlige voksne, børnefamilier og uledsagede børn og unge. De kommer fra alle egne af verden: Kosovo, Irak, Afghanistan, Somalia m.m., men først og fremmest fra klodens krigshærgede epicentre. Flygtningene er afvist af Danmark, men kan for størstedelens vedkommende ikke sendes tilbage til de lande, de er flygtet fra. Nogle er statsløse og ingen lande vil modtage dem, andre kan ikke vende tilbage, fordi det er for farligt på grund af krig og vold eller risiko for fængsling og tortur. Deres liv er blevet sat på »stand by« i lejrene og er på et levevilkårsniveau, der er langt under det SKAT opererer med som et minimum for at opretholde en »beskeden levefod« (86).

Gennemsnitligt er opholdstiden i asylcentre 3-4 år, men mange har siddet mere end dobbelt så længe og mange børn og teenagere har opholdt sig over halvdelen af deres liv i danske asylcentre ofte i nomadelignende tilstande, fordi de er blevet flyttet rundt mellem flere asylcentre.

Bogen indeholder 20 konkrete velbeskrevne beretninger om mennesker, der er kommet til Danmark for at søge asyl samt

en række faktuelle oplysninger om den eksisterende lovgivning. Bogen beskriver, hvordan sagsbehandlingen foregår og, hvad denne praksis gør ved asylansøgerne. Desuden beskrives i mere indgående form den juridiske udvikling på området, økonomien i det danske asylsystem og sundheden blandt asylansøgere.

Mange flygtninges skæbne er beretninger om lidelser, menneskelige tab og en afmagtsfuld forpinthed, der sætter sig dybt i læseren, som fx i beretningen om Emma, der befinder sig i en tilstand, hvor hun som 10-årig har opgivet livet, trækker sig tilbage fra andre og undlader at tage næring til sig. Hun har boet i flygtningelejr i 9 år. Der er søgt humanitær opholdstilladelse til hende, men hun har fået afslag, idet man kun tager hensyn til voksnes diagnoser ikke barnets uanset alvoren i dets sundhedsmæssige tilstand.

Der er også beretninger om den intensive kamp for anerkendelse af den forhistorie, som har fået disse mennesker og familier til at se flugten som eneste farbare vej for at overleve. Et eksempel handler om Hassan på 63 år, der først efter fem år som flygtning i Danmark opnåede politisk asyl i Dan-

mark. Da hans ægtefælle og hans fire børn endelig kunne ankomme til det lille hjem han havde forberedt til dem, blev de to ældste sønner allerede afhentet den næste dag, fordi de i den lange ventetid havde passeret aldersgrænsen for familiesammenføring. Familien er i dag belastet af denne adskillelse, som alene er en konsekvens af, at de danske udlændingemyndigheder fra starten nægtede at tro på Hassans asylgrundlag og undlod at undersøge ham for torturfølger. I bogen refereres til en undersøgelse foretaget af Amnesty Internationals (AI) Lægegruppe i 2007, hvor en gruppe nyankomne asylansøgere blev undersøgt for torturfølger. Det viste sig, at næsten halvdelen havde været udsat for tortur (s. 70).

Det overgribende lovkompleks, som der på en nøgtern og grundig måde redegøres for, hvad enten det drejer sig om humanitær opholdstilladelse, starthjælp, sundhed, asylprocedure m.m. afslører og påviser, at lovgivning og dens praksisudmøntning ikke er en neutral konstans, men er politisk konstrueret og indsnævret under den nuværende regerings og Dansk Folkepartis (VKO) restriktive asylpolitik. Et af mange eksempler herpå drejer sig om, hvordan regeringen og Flygtningenævnet har konstrueret en fordrejning af flygtningebegreberne, hvor fokus i dag er flyttet fra asylansøgers beskyttelsesbehov til spørgsmålet om »individualiseret« forfølgelse. En sådan vurderingsmåde er i strid med Flygtningekonventionens indhold og formål, der netop blev vedtaget på baggrund af erfaringerne med de nazistiske masseudryddelser (s. 146).

Bogen rummer en indsigtsskabende og seriøs dokumentation af, hvordan den nuværende asylpolitik antager en mere og mere inhuman og skinger karakter som ikke er et moderne og medmenneskeligt samfund værdigt. Bogen er højaktuel og meget anbefalelsesværdig læsning.

Konference om fattigdom i Europa

Af Ole Meldgaard,
formand for EAPN i Danmark

Torsdag den 12. november afholdt den danske afdeling af European Anti Poverty Network (EAPN) en international konference på Kofoeds Skole om fattigdom og social udstødelse i Europa. 60 personer deltog i konferencen, her i blandt deltagere fra EAPN i 13 EU-lande.

På konferencen var der interessante indlæg fra deltagerne om fattigdomssituationen i de europæiske lande. I Belgien lever 15% af befolkningen i risiko for fattigdom, men for den marokkanske og tyrkiske del af befolkningen er risikoen 55–59%. Godt 4% af de beskæftigede er fattige eller truet af fattigdom. Blandt ikke-EU nationaliteter er tallet 21%.

I Irland er knap 38% af enlige forsørgere udsat for fattigdomsrisiko, og blandt syge og handicappede er tallet helt oppe på 49%. Irland er hårdt ramt af den økonomiske og sociale krise, som er en trussel mod landets infrastruktur og mod den sociale service. Ikke desto mindre er det regeringens mål at reducere den vedvarende fattigdom til 2-4% i 2012 og helt eliminere den i 2016.

Arbejdsløshedssituationen i Spanien er ekstrem med 2,5 millioner flere arbejdsløse i forhold til for to år siden. Andelen af befolkningen under fattigdomsgrænsen og med materielle afsavn stiger. Landet har en decentral struktur, som er dyr og mindre effektiv, og mennesker, som er påvirket af krisen, er begyndt at benytte faciliteter for hjemløse i fraværet af andre alternativer. Man frygter derfor øget konkurrence mellem de tidligere og de nytilkomne fattige.

Per K. Larsen orienterede om situationen i Danmark, hvor for-

skellen på rig og fattig øges og uligheden stiger. Især enlige mødre, socialt isolerede mænd, familier med mange børn og ældre er socialt sårbare.

Sian Jones fra EAPN's hovedkvarter i Brussels sagde, at der ikke er nogen kausal sammenhæng mellem økonomisk vækst og levestandard for forskellige grupper, hvis der ikke etableres mekanismer til forbedring af situationen for dem, som er i bunden af indkomsthierarkiet. Effektive sociale beskyttelsesmekanismer reducerer ikke blot fattigdom men er også en betydningsfuld platform for deltagelse og for social sammenhængskraft og er en støtte for vækst. At bekæmpe fattigdom er også at gøre det muligt for mennesker at deltage i samfundet på lige fod. Sian Jones beskrev en ny vision for EU: Sæt mennesker og jorden før profit; sæt økonomien til at tjene en social og holdbar udvikling, og gør kampen mod fattigdom, ulighed og social eksklusion til en forudsætning for fremskridt.

Konferencen havde også deltagelse af tidligere statsminister Poul Nyrup Rasmussen, som holdt en kraftfuld tale om kampen mod fattigdom i Europa og om ansvaret for sårbare grupper. Lederen af EU-enheden for fattigdomsåret Antonia Carparelli og Rune Kamstrup fra Indenrigs- og Socialministeriet fortalte om fattigdomsåret fra henholdsvis et EU og et dansk perspektiv.

De mange danske deltagere i konferencen vidner om, at der er et godt grundlag for et videre samarbejde om en markant indsats under fattigdomsåret i Danmark. Mere information om EAPN kan findes på www.eapn.org. Information om det danske netværk kan fås ved henvendelse til Ole Meldgaard, ole@kofoedsskole.dk

Kalender 2010-11

Det europæiske år for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse:
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=637>

21. januar 2010

Fattigdomskur
Borgerne møder magthaverne.
Arr.: Socialpolitisk Forening og EAPN
Hold øje med hjemmesiden:
<http://www.socialpolitisk-forening.dk/>

4. maj 2010

Konference
Fattigdom og Civilsamfundet - i udkantsområderne
Sted: Fællessalen, Christiansborg
Arr.: Socialpolitisk Forening og Frivilligt Forum

Foråret 2010

Konference
Fattigdom i Europa
Arr.: Socialpolitisk Forening, FIC og AOF
Se hjemmesiden:
<http://www.socialpolitisk-forening.dk/>

2011

Europa Kommissionen har valgt 2011 til Det europæiske Frivillighedsår. Læs mere på: http://www.cev.be/112-towards_a_european_year_of_volunteering_2011-EN.html

WSF 2011 (World Social Forum) afholdes i Dakar, Senegal i Vestafrika. Se mere om beslutningen på: <http://www.nigd.org/>

Intersocialt Nyhedsbrev

Udgives af Socialpolitisk Forening
og sendes automatisk til
Socialpolitisk Forenings medlemmer

Redaktion

Dorte Olsen
E-mail: post@socialpolitisk-forening.dk

Internationalt Udvalg
Bjørn Christensen (formand)
Konsulentkompagniet
49 70 45 55
E-mail: bc@kon-kom.dk

Henning Hansen, CASA
33 32 05 55
E-mail: heh@casa-analyse.dk

Mandana Zarrehparvar
Institut for Menneskerettigheder
32 69 88 92
E-mail: mza@humanrights.dk

Joan Münch
Frelsens Hær Socialtjenesten
36 17 70 06
E-mail: joan_munch@den.salvationarmy.org

Arne Jacobsen
Missionen blandt Hjemløse, Kollegiet
36 30 43 21
E-mail: aja.kollegiet@hjemlos.dk

Ole Meldgaard
Kofoeds Skole
32 68 02 56
E-mail: ole@kofoedsskole.dk

Annelise Murikami
Metropol – Socialrådgiveruddannelserne Kø-
benhavn
E-mail: anmu@dsh-k.dk

Kay Jokil
Plantangårdens Ungdomscenter
E-mail: kajok@regionsjaelland.dk

ICSW-International Council on Social Welfare-Utrecht

c/o MOVISIE
P.O.Box 19129
3501 DD Utrecht, The Netherlands
Telephone +31 (30) 789 22 26
Fax +31 (30) 789 21 11
Executive director Denys Correll
E-mail: dcorrell@icsw.org & icsw@icsw.org
Global Præsident Christian Rollet
Tlf.: +31 30 789 22 26
www.icsw.org

ICSW-Europaregionen

c/o MOVISIE,
Netherlands Centre for Social Development
P.O. Box 19129
3501 DC Utrecht, The Netherlands
Phone +31 30 789 2148
Regional President: Eva Holmberg-Herrström
Secretary General: Thea Meinema
E-mail: t.meinema@movisie.nl
Treasurer: Jean-Michel Hôte (France)
Members of Executive Committee:
Cornelia Markowski (Germany)
Romas Lazutka (Lithuania)
Hripsime Kirakosyan (Int Union of Black
Sea NGOs)

Klimaudviklingens forbindelse til social forandring, praksis og uddannelse

Det er de færreste som forbinder klimaproblemet med det sociale område. Der er imidlertid en række konsekvenser af klimaudviklingen som har stor social betydning for mennesker rundt om i verden.

Klimaflygtninge bliver en ny social udfordring. På den ene side mennesker som flygter på grund af vandstigning og på den anden side mennesker som flygter på grund af tørke.

Lokalsamfundenes tilgang til energivenlig forsyning og anvendelse har stor betydning ikke mindst i socialt udsatte boligområder. Lokalsamfundsarbejdet får her en ny dimension.

ICSW Danmark (Socialpolitisk Forening) præsenterede i samarbejde med IFSW og IASSW overvejelser og synspunkter på en konference i Metropol Socialrådgiveruddannelsen den 10. december som en del af de alternative klimaaktiviteter mens FN's COP15 konferencen fandt sted.

Der blev præsenteret erfaringer og synspunkter fra international og dansk side og konsekvenser af klimaudviklingen blev belyst af repræsentanter fra Kenya.

Der udsendes i begyndelsen af 2010 en konferencerapport, som kan anvendes som information om temaet i undervisningen på uddannelsesstederne og som inspiration for praksis. Det centrale spørgsmål er – Hvorfor blander den sociale verden sig ikke i klimadebatten?

Konferencen afsluttede med diskussion om et udkast til politikpapir som beskriver problematikken, formulerer nogle centrale principper, og kommer med forslag til handlinger.

På baggrund af debatten fremlægges politikpapiret på de respektive internationale organisationers generalforsamlinger i Hong Kong i juni måned.

Dette kan føre til en bredere og mere omfattende debat, som indebærer at den internationale sociale verden tager udfordringen op, og løfter sin stemme når klimaudviklingens konsekvenser debatteres.

HONG KONG – EN UNIK MULIGHED

Har du lyst til at blive informeret og inspireret af den nyeste udvikling på det sociale område?

Har du lyst til at få internationale kontakter?

Så giver Joint World Conference i Hong Kong fra den 10-14. juni i 2010 alle muligheder. Her mødes ca. 2000 mennesker fra hele den sociale verden, både praktikere, undervisere, administratorer og udviklere.

Prisen for konferencen er USD 450 for medlemmer af Socialpolitisk Forening ved tilmelding inden 1. marts 2010.

En estimeret pris for rejse og ophold er d.kr. 15.000. Hvis der er interesse arrangerer Socialpolitisk Forening en fælles rejse.

Læs mere på www.swsd2010.org eller ring til Bjørn Christensen på 2961 6471